

Jadranska mreža prevencije kardiovaskularnih bolesti LOVE YOUR HEART

Kardiovaskularne bolesti najveći su javnozdravstveni problem i vodeći uzrok smrtnosti u RH i u Istri te rezultiraju visokim troškovima liječenja i rehabilitacije, u značajnom postotku vode u invalidnost, smanjuju produktivnost radno sposobne populacije, uz posljedična dugotrajna bolovanja i prijevremene smrti, što predstavlja veliki teret za cjelokupno društvo. Projekt LOVE YOUR HEART (LYH) započeo je 2011., kada je smrtnost od KVB u Istri iznosila 54,8%; a najviši bolnički pobol registriran u Općoj bolnici Pula (osim poroda i prekida trudnoća) također se odnosio na bolesti cirkulacijskog sustava i iznosio je 11,9%. Po podacima SZO, dobno standardizirane stope umrlih od KVB u Hrvatskoj su iznosile 318/100.000, dok su u zemljama čiji su partneri u Projektu LYH bile u Italiji 155/100.000, a u Albaniji 485/100.000. Najranjivija skupina na koju je intervencija usmjerena, pacijenti su kojima su već dijagnosticirane neke od kardiovaskularnih bolesti. Glavni nositelji intervencije su Istarska županija, istarski domovi zdravlja i Opća bolnica Pula, a suradnici su Zavod za javno zdravstvo Istarske županije, ŠNZ Andrija Štampar, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije i Zadarska županija. Dioniči važni za implementaciju su talijanski partneri, istarski liječnici obiteljske medicine, Društvo nastavnika obiteljske/opće medicine te ugovoreni vanjski stručnjaci zdravstvenog i srodnih područja. Projekt je financiran u sklopu drugog poziva za projekte Programa prekogranične suradnje IPA Adriatic EU. Ukupni proračun iznosi 1.360.470,00 eura, a od toga 738.300,00 eura je određeno za aktivnosti u Istarskoj županiji, dok 15% ukupne vrijednosti projekta financiraju Istarska županija, istarski domovi zdravlja i Opća bolnica Pula. Projekt je pokrenut u sklopu Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije, unutar kojeg je prevencija KVB

jedan od županijskih javnozdravstvenih prioriteta još od 2005. godine. Aktivnosti Projekta poklapaju se s ciljevima EU strategije Together for health 2008.-2013., s WHO Action plan for the global strategy for the prevention and control of non-communicable diseases te sa smjernicama Europskog kardiološkog društva European guidelines on CVD prevention in clinical practice, što nam je omogućilo odobranje sufinanciranja od strane EU. Aktivnosti Projekta u skladu su i s hrvatskim Nacionalnim programom prevencije KVB iz 2001. te s Planom i programom mjera zdravstvene zaštite RH iz 2006. godine. Aktivnosti iz „implementacijske“ faze primjenjive su i ponovljive u drugim sredinama, uz uporabu materijala i informacijskog sustava iz Projekta, doedukaciju stručnjaka, te manja ulaganja u opremu. Projekt je u fazi „zrelog programa“ koji je skoro spreman za evaluaciju, ukupno traje 3 godine (1.10.2012. – 30.09.2015.), a moguće je produljenje do veljače 2016. Najveće poteškoće bile su oko EU pravila provedbe pojedinih aktivnosti u projektu, oko koordinacije rada inozemnih partnera te oko kašnjenja refundacije troškova od strane EU. Nakon prestanka sufinanciranja aktivnosti kroz Projekt LYH bit će potrebno osigurati financiranje rada jednog fizioterapeuta i jedne više medicinske sestre te plaćanje „panela LYH“ na kojemu liječnici obiteljske medicine rade screening. Do 1. travnja 2015. otvoren je u Puli županijski Centar za prevenciju KVB, u preuređenja i opremu za rad uloženo je preko 1.500.000,00 kuna, dodatno su educirani stručnjaci, pripremljeni edukativni materijali za profesionalce (9 priručnika) i za građane (57 letaka dvojezično, tiskana je slikovnica za djecu), poboljšano umrežavanje zdravstvenih i obrazovnih ustanova, civilnog sektora i lokalne samouprave, kroz informacijski sustav LYH elektronski je povezan rad PZZ i

Bolnice na KV rizičnim pacijentima, pojačan skrining s ciljem ranog otkrivanja KV rizičnih građana po Istri te pružanja preventivnih usluga od strane LOM-ova (68 LOM-a certificirano za rad, 52 radi u sustavu, 1428 skrininga obavljeno), započeo je rad grupne preventivne tjelovježbe i kardiovaskularni rehabilitacijski program u Centru za prevenciju, 43 patronažne sestre educirane su za vođenje programa Voli svoje srce, a 16 za vođenje radionica zdravog mršavljenja, tri psihologa iz Službe za zaštitu mentalnog zdravlja ZZJŽ za vođenje radionica suočavanja sa stresom. U Centru za prevenciju KVB pregledano je 1542 novootkrivenih rizičnih pacijenata, pruženo 1771 dijagnostička usluga, na kardiološkom odjelu educirano 156 hospitaliziranih pacijenata, dvije više medicinske sestre educirane su i opremljene pripremljenim materijalima za vođenje klubova za tercijarnu prevenciju, nutricionistica je uključena u rad i obavila savjetovanja s 13 pacijenata te su pripremljeni audiovizualni materijali za edukaciju građana (13 + 7 emisija) kao i 20 snimaka – predavanja sa Motovunske ljetne škole unapređenja zdravlja 2014. za profesionalce. Održivost većeg dijela Projekta osigurana je na način da se većina usluga već sada ugradila u sustav i provode ih zaposlenici partnera u Projektu, koji su i educirani i dobili su opremu za kvalitetniji rad.

Materijali kreirani u „pripremnj fazi“ projekta objavljeni su na web stranicama projekta www.loveyourheart.eu i <http://zdrava-sana.istra-istria.hr> pod rubrikom LOVE YOUR HEART.

Roberta Katačić

roberta.katacic@istra-istria.hr

Sonja Grozić-Živolić

Istarska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb
sonja.grozic-zivolic@istra-istria.hr

LOVE YOUR HEART